

Impresii despre un colocviu și o aniversare

Desfășurat în sala de ședință a Senatului Universității „Petru Maior” din Târgu-Mureș, colocviul cu tema *Arhivele Naționale și Comunitatea Arhivistică Europeană*, organizat de Direcția Județeană Mureș a Arhivelor Naționale, în colaborare cu Universitatea „Petru Maior”, a reunit arhiviști din județele Alba, Argeș, Brașov, Bacău, Bistrița-Năsăud, Cluj, Covasna, Harghita, Hunedoara, Sibiu și Mureș, cadre didactice universitare, cercetători, muzeografi, bibliotecari, profesori și studenți.

Discuțiile au vizat locul și rolul Arhivelor Naționale ale României, în contextul aderării la Uniunea Europeană, și diversitatea culturală în cadrul căreia instituția amintită își va desfășura activitatea pe plan internațional, prin colaborările cu celelalte state membre ale Uniunii.

În calitate de moderator, prof. dr. Liviu Boar, directorul Direcției Județene Mureș a Arhivelor Naționale, a dat cuvântul, în debutul reuniunii, directorului general al Arhivelor Naționale ale României, prof. univ. dr. Corneliu-Mihail Lungu, care, salutând asistența prezentă la discuții, și-a exprimat interesul deosebit față de tema abordată.

Conferențiar universitar dr. Simion Costea, în calitatea sa de specialist în problema conceptului de „unitate europeană”, a adus în atenție importanța cunoașterii legislației comunitare și armonizarea legislației românești, astfel încât procesul de integrare să urmeze un traseu normal, pe deplin conștient și asumat, cu întreaga responsabilitate și maturitate, de către factorii de decizie politici. Necunoașterea legislației existente la nivelul Uniunii Europene poate conduce la o administrare deficitară a diferitelor sectoare din viața economică și socială a României și, ținând cont de tema colocviului, vorbitorul a subliniat importanța cercetării fondului arhivistic al României.

Dr. Dan Ovidiu Pintilie, directorul Direcției Județene Argeș a Arhivelor Naționale, a intervenit cu o prezentare a recomandărilor Comitetului Oficial al Arhiviștilor – un grup de experți, reprezentanți ai Arhivelor Naționale din statele membre UE, care a propus, pentru următorii ani, o serie de măsuri pentru conservarea și prevenirea distrugerilor de arhive, întărirea cooperării interdisciplinare europene în domeniul înregistrărilor și arhivelor electronice, crearea și menținerea unei căi de acces Internet la documentele și arhivele din Europa, prevenirea furturilor de documente de arhivă etc.

Domnul dr. Valeriu Cavruc, directorul Muzeului Național al Carpaților Răsăriteni din Sfântu-Gheorghe – Covasna, a atras atenția asupra tendințelor de manipulare a istoriei, subiect la care au avut loc documentate luări de cuvânt, precum și schimburi de opinii, antrenând în discuții întreaga asistență; prof. univ.

dr. Cornel Sigmirean, cancelarul general al Universității gazdă, și dr. Ioan Lăcătușu, directorul Direcției Județene Covasna a Arhivelor Naționale, au completat cele expuse cu o serie de informații culese pe parcursul activității domniilor lor, în calitate de cercetători ai documentului de arhivă.

Profitând de prezența cercetătorilor și a arhiviștilor, prof. univ. dr. Lucian Giura, decanul Facultății de Istorie din cadrul Universității „Lucian Blaga” din Sibiu, a lansat o chemare pentru publicarea, în colaborare, a unor surse documentare care să reflecte activitatea ASTREI, cu ocazia împlinirii a 150 de ani de la înființarea asociației.

Toate aceste referiri la cercetarea izvoarelor vechi și a documentelor din diferite perioade istorice au condus discuțiile spre una dintre temele de actualitate – problema accesului la documentul de arhivă. Profesorul de istorie de la Colegiul „Alexandru Papiu Ilarian” Târgu-Mureș, Vasile Șandor, în calitate sa de cercetător care frecventează cu regularitate sala de studiu a Direcției Județene Mureș a Arhivelor Naționale, a adus în discuție accesul la documente din punctul de vedere al folosirii unor instrumente moderne de copiere cum este aparatul fotografic digital. În opinia domniei sale, lucru susținut și de alți cercetători prezenți, printre care amintim pe domnul prof. Bartos Zoltan și domnișoara muzeograf Elena Mihiu, taxa percepută de Arhivele Naționale pentru xerocopiile este mult prea mare, iar cercetătorii nu își permit să plătească sume care, de multe ori, ținând cont de numărul de file copiate, devin exorbitante și sărăcesc bugetul propriu al cercetătorilor. Pentru a încuraja o mai bună colaborare între Arhivele Naționale și cercetători, domnul director general al Arhivelor Naționale, prof. univ. dr. Corneliu-Mihail Lungu, a adus în discuție posibilitatea ca, pe viitor, cercetătorii care doresc să folosească aparatul fotografic digital în cadrul sălii de studiu să aibă această alternativă, singura condiție pusă fiind aceea ca o copie a fotografiilor respective, în format electronic, să fie depusă la Arhivele Naționale. Cu atât mai mult se dorește rezolvarea acestei probleme, cu cât un precedent a fost creat prin acordarea acestei facilități membrilor Comisiei „Tismăneanu”, care au cercetat documentele create în perioada comunistă.

Un alt punct de vedere a fost exprimat de d-na Milandolina-Beatrice Dobozi, consilier superior la D.J.A.N. Mureș, care s-a referit la eșecul unor proiecte de natură publicistică, promovate de unele direcții județene ale Arhivelor Naționale, proiecte întrerupte din cauza lipsei de fonduri. În acest context a fost dat exemplul „Anuarului Arhivelor mureșene”, periodic editat de arhiviștii mureșeni, din care au apărut doar patru numere. În prezent, editarea periodicului a fost întreruptă *sine die*, tocmai pentru că lipsește baza financiară. Concluzia vorbitorului a fost aceea că instituția Arhivelor Naționale, conducerea și fiecare arhivist, până la urmă, trebuie să învețe modalitatea de a obține banii necesari unor astfel de activități, fie că este vorba de bugetul MAI, fie din alte surse.

Profitând de această „ieșire” în spațiul colocviilor tematice, Arhivele Naționale au marcat și un eveniment de suflet, aducând un omagiu domnului dr. Ioan Ranca la aniversarea vârstei de 75 de ani, pentru profesionalismul cu care și-a desfășurat întreaga activitate în calitate de arhivist.

Doamna drd. Dana Zecheru, directorul Direcției Județene Alba a Arhivelor Naționale, a prezentat informații inedite privind primii ani de activitate desfășurată de cel aniversat la Filiala Aiud a Serviciului Regional Cluj al Arhivelor Statului, iar dr. Ioan Drăgan, directorul Direcției Județene Cluj a Arhivelor Naționale, a adus în atenție câteva detalii pline de simpatie și umor privind modul în care era caracterizat dr. Ioan Ranca de către directorul fostului Serviciu Regional Cluj a Arhivelor Statului, Ion Mărcuș, cel care avea să devină ulterior director general adjunct al Direcției Generale a Arhivelor Statului București.

Dr. Ioan Lăcătușu a transmis domnului dr. Ioan Ranca salutări și urări de bine, sănătate și putere de muncă din partea P. S. Ioan Selejan, episcopul ortodox al Harghitei și Covasnei, a dat citire unor scrisori din partea doamnei cercetător Ana Grama din Sibiu și a arhivistului Vasile Lechințan de la Direcția Județeană Cluj a Arhivelor Naționale; din partea domniei sale a exprimat mulțumiri pentru colaborarea deosebită din toți acești ani.

Prof. univ. dr. Cornel Sigmirean a adus cuvinte de laudă personalității domnului dr. Ioan Ranca, acesta fiind, vreme de cinci decenii, în slujba arhivelor, remarcându-se prin dăruire profesională și muncă asiduă de cercetare istorică a bogatului tezaur de documente aflat în administrarea Arhivelor Naționale ale României. După ce, de Ziua Națională a României, dr. Ioan Ranca a fost distins cu „*Fibula de la Suseni*” și *Diploma de excelență*, acordate de Prefectura Mureș, a venit rândul colegilor de breaslă să aprecieze, în cuvinte calde și pline de simpatie, pe omul și colegul Ioan Ranca, fiind rostite *Laudatio* de către toți directorii Direcțiilor Județene ale Arhivelor Naționale prezenți. Colaboratorii apropiați și prietenii au adus un omagiu de suflet personalității dr. Ioan Ranca, prin vocea muzeografului specialist în carte veche Elena Mișu și cea a specialistului în biblioteconomie Dimitrie Poptămaș, acesta din urmă trecând în revistă activitatea publicistică a domnului dr. Ioan Ranca.

În numele arhiviștilor mureșeni, dr. Liviu Boar, directorul Direcției Județene Mureș a Arhivelor Naționale, a înmănat domnului dr. Ioan Ranca o diplomă de onoare.

În încheiere, alături de urările domniei sale, prof. univ. dr. Corneliu-Mihail Lungu, directorul general al Arhivelor Naționale ale României, a înmănat distinsului sărbătorit o *Diplomă de excelență*, cărți valoroase și un pergament cu sigiliu atârnat, ca semne de grațitudine pentru profesionalismul și abnegația arhivistului dr. Ioan Ranca.

RAMONA-CARMEN PĂCURAR